

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 17.5.2018
COM(2018) 293 final

ANNEX 2

BILAGA

till

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH
REGIONKOMMITÉN**

**EUROPA PÅ VÄG
Hållbar mobilitet i EU: säker, uppkopplad och ren**

Bilaga 2 – Strategisk handlingsplan om batterier

Politisk bakgrund

I samband med övergången till ren energi är utveckling och tillverkning av batterier en strategisk nödvändighet, som även har en central betydelse för fordonsindustrins konkurrenskraft i Europa.

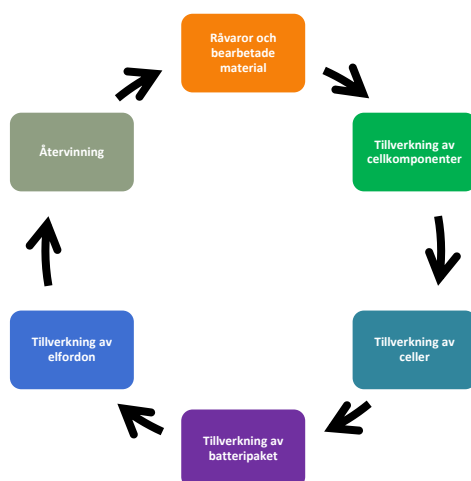
I oktober 2017 lanserade kommissionen **den europeiska batterialliansen**¹ som en plattform för samarbete mellan viktiga intressenter från industrin, intresserade medlemsstater och Europeiska investeringsbanken.

Det är en angelägen och enorm utmaning att skapa en konkurrenskraftig och hållbar batteritillverkningsindustri i Europa, och vi måste agera snabbt i den globala kapplöpningen. Enligt vissa prognoser skulle Europa från och med år 2025 kunna ha en batterimarknad värd upp till 250 miljarder euro per år, med minst 10–20 så kallade gigafactories (stora fabriker för massproduktion av battericeller)² bara för att täcka efterfrågan i EU. Detta är en strategisk utmaning som kräver stora och snabba investeringar och därför inte kan hanteras på ett fragmenterat sätt.

Kommissionens avsikt med denna strategiska handlingsplan är att styra in EU på en väg mot en ledande position inom en framtida nyckelbransch, stödja sysselsättning och tillväxt i en cirkulär ekonomi, och samtidigt sörja för rena transporter och en bättre miljö och livskvalitet för EU:s medborgare.

Kommissionen vill främja ett **gränsöverskridande och integrerat europeiskt tillvägagångssätt** som omfattar **hela värdekedjan** i batteriernas ekosystem med fokus på **hållbarhet**, från utvinning och bearbetning av råvaror, utformning och tillverkning av battericeller och batteripaket, användning och återanvändning av batterier, till återvinning och omhändertagande av produkterna i ett cirkuläreconomiskt sammanhang.

Batteriernas värdekedja

¹ https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/european-battery-alliance_en

² Källa: European Institute of Innovation and Technology (EIT) Inno-energy <http://www.innoenergy.com/>

Ett sådant tillvägagångssätt kommer att främja produktion och användning av högpresterande batterier och fastställa riktmärken för hållbarhet i hela värdekedjan.

Denna strategiska handlingsplan har utarbetats i nära samråd med berörda parter, bland annat branschrepresentanter och medlemsstater inom ramen för den europeiska batterialliansen. Den bygger på den branschledda ansats som innebär att EU-aktörerna själva har antagit och börjat genomföra riktade åtgärder³.

Den strategiska handlingsplanen innehåller riktade åtgärder på EU-nivå, som innefattar (primära och sekundära) råvaror, forskning och innovation, finansiering och investeringar, standardisering och reglering, handel och kompetensutveckling, allt för att **göra Europa världsledande inom hållbar produktion och användning av batterier, inom ramen för den cirkulära ekonomin.**

Närmare bestämt har handlingsplanen följande syften:

- **Säkra tillgången till råvaror** från resursrika länder utanför EU, underlätta tillgången till de europeiska råvarukällorna, samt få tillgång till **sekundära råvaror** genom återvinning av batterier i en cirkulär ekonomi.
- **Stödja europeisk tillverkning av battericeller i stor skala och en fullt konkurrenskraftig värdekedja i Europa**, bland annat genom att sammanföra viktiga aktörer i branschen och nationella myndigheter, och genom att samarbeta i partnerskap med medlemsstaterna och Europeiska investeringsbanken för att stödja innovativa tillverkningsprojekt med ett tydligt gränsöverskridande hållbarhetsperspektiv genom hela värdekedjan.
- **Stärka industrins ledarposition genom att accelerera EU-stödet till forskning och innovation** kring såväl avancerad som omvälvande teknik (t.ex. litiumjoner respektive halvledare) inom batterisektorn. Stödet bör riktas till alla steg i värdekedjan (avancerade material, ny kemi, tillverkningsprocesser, batterihanteringssystem, återvinning, nyskapande affärsmodeller), vara nära integrerat med det industriella ekosystemet och bidra till att påskynda spridning och industrialisering av innovationer.
- **Utveckla och stärka en högkvalificerad arbetskraft i alla delar av värdekedjan för batterier** för att överbrygga kompetensklyftan genom åtgärder på EU- och medlemsstatsnivå. Tillhandahålla lämplig utbildning, omskolning och kompetenshöjning och göra Europa till en attraktiv plats för experter i världsklass när det gäller utveckling och produktion av batterier.
- **Främja hållbarheten i EU:s battericellstillverkning med lägsta möjliga miljöpåverkan**, exempelvis genom att använda förnybar energi i produktionsprocessen. Detta mål bör genomföras framför allt genom krav på en säker och hållbar batteritillverkning.

³ Mer än 120 bransch- och innovationsaktörer har deltagit i arbetet och gemensamt godkänt rekommendationerna för prioriterade åtgärder, som håller på att genomföras. <http://www.innoenergy.com/eit-innoenergys-role-within-the-european-battery-alliance/>

- **Se till att de bredare ramverken för möjliggörande och reglering följs⁴** (Strategin för ren energi, mobilitetspaketen, EU:s handelspolitik osv.) för att främja utvecklingen av batterier och lagringsmöjligheter.

II. Strategiska åtgärdsområden

1. En trygg och hållbar råvaruförsörjning

EU:s råvarustrategi syftar till att säkra tillgången till råvaror för EU:s ekonomi.⁵ Denna politik, som fick en nystart 2012 med lanseringen av det europeiska innovationspartnerskapet för råvaror, är baserad på (1) hållbar anskaffning av råvaror från globala marknader; (2) hållbar inhemsk produktion av råvaror; (3) resurseffektivitet och leverans av sekundära råvaror. I september 2017 antog kommissionen en ny strategi för EU:s industripolitik där man framhöll hur viktiga råvaror är för EU:s ekonomi, särskilt råvaror av avgörande betydelse för konkurrenskraften hos alla industriella värdekedjor.⁶

EU måste därför trygga tillgången till leverantörskedjor för batteriråvaror. Litiumjontekniken är för närvarande den kemiska teknik som huvudsakligen används för elektromobilitet och kommer att dominera marknaden under de kommande åren. Till litiumjonbatterier krävs flera olika råvaror, bland annat litium, kobolt, nickel, mangan, grafit, kisel, koppar och aluminium. Tillgången på vissa av dessa material, i synnerhet kobolt, naturlig grafit och litium är knapp redan i dag och kan bli ett problem i framtiden med tanke på de stora mängder som behövs och med tanke på att försörjningskällorna är mycket koncentrerade. Utvinning och utnyttjande av dessa resurser måste ske på ett hållbart sätt. Återvinning och återanvändning av material kommer att bli allt viktigare för att diversifiera EU:s försörjning och bör uppmuntras i samband med övergången till en cirkulär ekonomi.⁷

EU bör därför säkra tillgången till råvaror från resursrika länder utanför EU, och samtidigt öka produktionen av primära och sekundära råvaror från europeiska källor. Unionen bör också främja ekodesign, samt ersättning och effektivare användning, återanvändning och återvinning av känsliga batteriråvaror.

Nyckelåtgärder

Kommissionen kommer att göra följande:

- Bygga vidare på EU-förteckningen över råvaror av avgörande betydelse som upprättades 2017, för att kartlägga den nuvarande och framtida tillgången på primära råvaror till batterier. Bedöma potentialen inom EU för leverans av batteriråvaror, bland annat kobolt

⁴ Strategin *Ren energi för alla i EU*, COM(2016) 860; *En europeisk strategi för utsläppssnål rörlighet*, COM(2016) 501; Europa på väg – åtgärds paket I: COM(2017) 283; Europa på väg – åtgärds paket II: COM(2017) 675.

⁵ COM(2008) 699. Se också det kommande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar *Report on Raw Materials for Battery Applications*.

⁶ En förnyad strategi för EU:s industripolitik, COM(2017) 479.

⁷ Det finns exempelvis en riskreducerande faktor i bedömningen av försörjningsrisken enligt metoden för allvarlighetsanalys (rapport från gemensamma forskningscentrumet, 2017, <https://publications.europa.eu/s/gcBP>).

(Finland, Frankrike, Slovakien och Sverige), litium (Finland, Irland, Portugal, Spanien, Sverige, Tjeckien och Österrike), naturlig grafit (Slovakien och Sverige, Tjeckien, Tyskland och Österrike), nickel (Finland, Frankrike, Grekland, Polen, Spanien, Storbritannien och Österrike). Bedöma potentialen inom hela EU för leverans av sekundära råvaror. Lägga fram rekommendationer i syfte att optimera anskaffning av batteriråvaror inom EU. [kv 4 2018]

- Använda alla lämpliga handelspolitiska instrument (t.ex. frihandelsavtal) för att garantera rättvis och hållbar tillgång till råvaror i tredjeländer och främja en socialt ansvarstagande gruvindustri. [pågående]
- Stödja forskning och innovation för en kostnadseffektiv produktion, ersättning och effektivare användning av råvaror av avgörande betydelse för batterier, i syfte att utveckla standarder (se strategiskt arbetsområde 5 nedan). [2018–2020]
- Inleda en dialog med medlemsstaterna genom gruppen för råvaruförsörjning och styrgruppen på hög nivå för det europeiska innovationspartnerskapet om råvaror (EIP för råvaror) för att avgöra om deras råvarupolitik, gruvdriftsregler och incitament för utvinning är lämpliga för att möta det strategiska behovet av råvaror till batterier. Presentera resultaten av detta arbete vid en högnivåkonferensen om EIP för råvaror i november 2018. [kv 4 2018]

2. Stöd till europeiska projekt som omfattar olika segment av batterivärdekedjan, inbegripet celltillverkning

Den europeiska batterialliansen gör snabba framsteg. Sedan lanseringen i oktober 2017 har det redan skett en påtaglig utveckling i och med tillkännagivandet av flera branschkonsortier eller partnerskap med målet att utveckla tillverkningen av battericeller och därtill hörande ekosystem. För att EU ska förbli världsledande inom fordonstillverkning och innovation behövs insatser – vissa pågår redan – för att bygga upp tillverkningen av battericeller i Europa och för att bygga vidare på och förstärka andra delar av batteriernas värdekedja (t.ex. råvaror, tillverkningsmaskiner och -processer, system för batterihantering osv.), inom ramen för ett integrerat och konkurrenskraftigt ekosystem.

Medlemsstaterna och branschen har uppmanat kommissionen att även i fortsättningen agera som kontaktpunkt för att sammanföra viktiga aktörer i branschen och för att stödja tillverkningsprojekt som har en betydande gränsöverskridande dimension och som integrerar olika delar av värdekedjan för batterier.

Nyckelåtgärder

Kommissionen kommer att göra följande:

- Fortsätta sitt partnerskap med aktörer i hela värdekedjan för batterier för att främja och stödja storskaliga projekt som leder till tillverkning av nästa generations batterier, och för att inrätta en innovativ, integrerad, hållbar och konkurrenskraftig värdekedja för batterier i Europa. [2018–2019]
- Inleda en regelbunden dialog med de berörda medlemsstaterna för att utforska effektiva sätt att gemensamt stödja innovativa tillverkningsprojekt som går utöver det aktuella forskningsläget och på bästa sätt samla EU-resurser och nationella resurser för detta

ändamål. Detta kan till exempel ske i form av ett viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse⁸. [kv 4 2018]

- Fortsätta det nära samarbetet med berörda medlemsstater och Europeiska investeringsbanken för att göra offentlig finansiering för tillverkning av battericeller tillgänglig, i syfte att skapa incitament, hävstångseffekter och riskminskning för investeringar från den privata sektorn. För detta ändamål kommer kommissionen att samordna, informera om och underlätta tillgången till de olika finansieringsmöjligheter och instrument som finns (t.ex. Europeiska investeringsbanken⁹, InnovFin för demonstrationsprojekt i energisektorn¹⁰, Horisont 2020¹¹, Europeiska regionala utvecklingsfonden¹², Europeiska fonden för strategiska investeringar¹³, Innovationsfonden¹⁴) till stöd för innovativa batterirelaterade utvecklingsprojekt, bland annat pilotprojekt och spridning av banbrytande teknik i större skala. Insatserna kommer att omfatta öppna och inkluderande informationsmöten om kriterierna för rätt till stöd från dessa instrument för de företag och medlemsstater som konstaterats ha ett intresse för ämnet. [2018–2019]
- På begäran av intresserade regioner och i samarbete med relevanta medlemsstater, underlätta utveckling av ett ”regionövergripande partnerskap om batterier” inom ramen för de befintliga tematiska plattformarna för smart specialisering om energi eller modernisering av industrin¹⁵. [kv 1 2019]
- Samarbeta nära med de berörda medlemsstaterna och regionerna för att kanalisera den finansiering för forskning och innovation som finns tillgänglig inom ramen för sammanhållningspolitiken (2014–2020: 44 miljarder euro) som kan användas bland annat för batterier¹⁶. [2018–2020]
- I nära samarbete med Europeiska investeringsbanken inrätta en särskild portal för finansiering av batteriprojekt (en gemensam knutpunkt för investeringar) för att underlätta aktörernas tillgång till lämpligt finansiellt stöd och bistå vid kombinerad av olika finansieringsinstrument. [kv 4 2018]

⁸ Viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse är projekt som involverar mer än en medlemsstat, bidrar till unionens strategiska mål och ger positiva spridningseffekter på den europeiska ekonomin och det europeiska samhället som helhet. Projekt inom forskning, utveckling och innovation måste i detta sammanhang ha en starkt innovativ karaktär som går utöver det aktuella forskningsläget inom de berörda sektorerna – se kommissionens meddelande 2014/C 188/02 från maj 2014.

⁹ <http://www.eib.org/>

¹⁰ <http://www.eib.org/products/blending/innovfin/products/energy-demo-projects.htm>

¹¹ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>

¹² http://ec.europa.eu/regional_policy/sv/funding/erdf/

¹³ http://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/funding/efsi_sv

¹⁴ Innovationsfonden som inrättas inom ramen för EU:s utsläppshandelssystem ska ge stöd till demonstration av innovativ banbrytande teknik på området energilagring, innovation inom koldioxidsnål teknik i industrisektorer, miljösäker avskiljning och lagring av koldioxid samt innovativa förnybara energikällor. Fonden ska skapas genom försäljning av 450 miljoner utsläppsrätter från EU:s utsläppshandelssystem, vilket kan motsvara 4,5 miljarder euro vid priset 10 euro per utsläppsrätt eller 11 miljarder euro vid priset 25 euro per utsläppsrätt. Den första ansökningsomgången planeras bli 2020.

¹⁵ <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>

¹⁶ 121 strategier för smart specialisering har utarbetats i en nedifrån-och-upp-process som grundas på ett brett engagemang bland intressenterna. De 44 miljarder euro som kan kanaliseras genom strategierna för smart specialisering är ett komplement till Europeiska regionala utvecklingsfondens stöd till en energieffektiv och koldioxidsnål transportsektor, som uppgår till uppskattningsvis 70 miljarder euro. Strategierna bidrar genom att använda den Europeiska regionala utvecklingsfonden och genererar industriella projekt genom interregionalt samarbete, klustersamverkan och branschdeltagande. [kv 1 2019]

- Mer generellt uppmuntra privata investerare i hela värdekedjan att till fullo utnyttja de möjligheter som ges genom hållbar finansiering enligt kommissionens handlingsplan för finansiering av hållbar tillväxt¹⁷. [2018–2019]

3. Stärka industrins ledarposition genom att accelerera EU-stödet till forskning och innovation inom hela värdekedjan

För att driva på Europas konkurrensförspång bör betydande resurser inriktas på att stödja såväl successiv som omvälvande forskning och innovation (t.ex. kring avancerad litiumjonteknik respektive halvledare). Det är viktigt att forska kring avancerade (primära och sekundära, dvs. återvunna) råvaror, batterikemi, avancerade tillverkningsprocesser, materialåtervinning och återanvändning. Detta bör ske med nära koppling till värdekedjans industriella ekosystem för att påskynda industrins upptag av EU:s innovationer.

Nyckelåtgärder

Kommissionen kommer att göra följande:

- I samarbete med medlemsstaterna, tillgängliggöra medel för forskning och innovation (H2020¹⁸) för batterirelaterade innovationsprojekt i enlighet med på förhand fastställda forskningsprioriteringar på kort och lång sikt inom hela värdekedjan för batterier¹⁹. Detta bör också omfatta innovativa lanseringsprojekt, däribland pilotprojekt för batteritillverkning och bearbetning av primära och sekundära råvaror. [2018–2020]
- Under 2018 och 2019 gå ut med inbjudningar att lämna förslag om batterirelaterade forsknings- och innovationsprojekt för ytterligare sammanlagt 110 miljoner euro (utöver de 250 miljoner euro som redan anslagits för batterier inom Horisont 2020) samt 270 miljoner euro som ska anslås för projekt som rör smarta nät och energilagring som aviserats i paketet Ren energi för alla i EU²⁰. [2018–2019]
- Stödja inrättandet av en ny europeisk teknik- och innovationsplattform för att göra framsteg inom forskningsprioriteringarna för batterier, fastställa långsiktiga visioner samt utarbeta en strategisk forskningsagenda och färdplaner. Den europeiska teknik- och innovationsplattformen ska ledas av branschens aktörer, forskarsamhället och medlemsstaterna, medan kommissionen kommer att ha en stödjande roll vid inrättandet och bidra inom sina ansvarsområden. [kv 4 2018]
- Förbereda lanseringen av ett framtida storskaligt flaggskeppsinitiativ för forskning om framtida och ny teknik (FET), som kan ge stöd till långsiktig forskning inom avancerad batteriteknik för tiden efter 2025. FET-flaggskeppen pågår generellt under en 10-årsperiod

¹⁷ https://ec.europa.eu/info/publications/180308-action-plan-sustainable-growth_en

¹⁸ Ytterligare 110 miljoner euro har gjorts tillgängliga specifikt för batteriforskning och -innovation inom Horisont 2020. Omkring 200 miljoner euro kommer att anslås specifikt till batteriforskning och -innovation under perioden 2018–2020, utöver de närmare 150 miljoner euro som redan har använts inom ramen för Horisont 2020. I paketet Ren energi för alla i EU meddelades att 270 miljoner euro ska anslås till stöd för projekt som rör smarta nät och lagring, vilka också förväntas ha en betydande del batterirelaterade inslag.

¹⁹ I dag baseras de på genomförandeplanen för åtgärd 7 i den strategiska energiteknikplanen <https://setis.ec.europa.eu/batteries-implementation>, slutsatserna från den workshop om battericellsforskning och -innovation som Europeiska kommissionen (GD Forskning och innovation) höll den 11–12 januari 2018 med fokus på planering av ytterligare EU-medel för batteriforskning och -innovation inom Horisont 2020, samt färdplanen för elektrifiering av transporter i den strategiska forsknings- och innovationsagendan för transport (SWD(2017) 223, 31.5.2017).

²⁰ Projekt för smarta nät och lagring förväntas innefatta betydande batterirelaterade inslag. Dessutom har gemensamma forskningscentrumet ett särskilt projekt om batterier för energilagring, framför allt för transporttillämpningar.

med ett sammanlagt stöd på cirka 1 miljard euro och finansieras delvis från EU-budgeten²¹. [kv 4 2018]

- Stödja banbrytande marknadsskapande innovation på exempelvis batteriområdet genom pilotverksamheten European Innovation Council (EIC pilot).²² En budget på 2,7 miljarder euro görs tillgänglig för 2018–2020 för att stödja 1 000 potentiella genombrottsprojekt och dela ut 3 000 genomförbarhetspriser. Pilotverksamheten kan bidra till banbrytande teknik inom batterisektorn (som förväntas ingå i projekt för tillämpningar inom transport, energisystem, tillverkningssektorn osv.). [2018–2020]
- Optimera lösningar för integrering av stationär lagring och elfordon i nätet inom ramen för Horisont 2020-projekten för smarta nät och lagring²³ och projekten för smarta städer och samhällen.²⁴ Att främja framgångsrika lösningar för batteriintegrering med stor potential att få efterföljare blir en del av den matchningssatsning som lanseras av det europeiska innovationspartnerskapet för smarta städer och samhällen (matchning mellan städer, företag, banker, investerare och projektansvariga). [2018–2019]
- Bygga vidare på de erfarenheter som samlats i de gemensamma teknikinitiativen, Europeiska tekniska institutet samt kunskaps- och innovationsgrupperna för att undersöka genomförbarheten och lämpligheten av olika former av offentlig-privata partnerskap, bland annat för batteriutveckling²⁵. [2020–]

4. Utveckling och förstärkning av en högkvalificerad arbetskraft i alla delar av värdekedjan

EU:s arbetskraft är högt kvalificerad, men det saknas tillräckligt specialiserad batterirelaterad kompetens, särskilt inom tillämpad processutformning och celltillverkning. Åtgärder för att åtgärda kompetensunderskottet bör vidtas på EU-nivå och medlemsstatsnivå.

Nyckelåtgärder

Kommissionen kommer att göra följande:

- Kartlägga de kunskaper som behövs i hela värdekedjan, identifiera olika sätt att fylla luckorna och upprätta en tidsplan för genomförandet. [kv 4 2018]

²¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/fet-flagships>. Flaggskeppets förberedande fas bör vara slutförd under sista kvartalet 2018 och finansieringen skulle då inledas under nästa ramprogram för forskning och innovation.

²² <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/european-innovation-council-eic-pilot>

²³ Omkring 90 miljoner euro om året. Batteriintegration (som också innefattar återanvändning och V2G-lösningar där ström återförs från fordon till elnätet) brukar locka till sig en anseelig del av denna finansiering, även om förslagsinfodringarna är teknikneutrala. Klustret för projekt om smarta nät och lagring (BRIDGE) går utöver teknisk innovation och undersöker förbättringar av affärsmodellerna, regleringsfrågor, datahantering och konsumentacceptans.

²⁴ Också cirka 90 miljoner euro per år, med många projektförslag som även omfattar (batteribaserade) lagringslösningar, även om förslagsinfodringarna är teknikneutrala.

²⁵ De gemensamma företag som inrättas enligt artikel 187 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, är ett särskilt rättsligt verktyg för att genomföra Horisont 2020 genom offentlig-privata partnerskap i viktiga strategiska områden. Målet är att genomföra forsknings- och innovationsverksamhet för att stärka konkurrenskraften och hantera de stora samhällsutmaningarna med aktivt deltagande från den europeiska industrins sida. De sju gemensamma företag som för närvarande är igång genomför olika specifika delar av Horisont 2020 på områdena transport (CleanSky2, Shift2Rail och Sesar), transport/energi (FCH2), hälsa (IMI2), bioekonomi (BBI) samt elektroniska komponenter och system (Ecsel).

- Öppna tillträdet till EU:s batteriprovningslaboratorier som drivs av kommissionens gemensamma forskningscentrum för uppbyggnad av färdigheter och kapacitet²⁶. Andra forskningscentrum kommer att uppmuntras att göra likadant. [kv 4 2018]
- Föreslå batterier som ett viktigt ämne för finansiering inom ramen för strategin för branschsamverkan kring kompetens, i syfte att tillgodose kompetensbehoven på kort och medellång sikt i hela värdekedjan för batterier²⁷. [2018–2019]
- Samarbeta med berörda intressenter för att ge företagen tillgång till specialister på cellkemi, tillverkningsprocesser, batterihanteringssystem osv. [2018–2019]
- Samarbeta med berörda intressenter för att skapa band mellan utbildningsnätverk och det europeiska nätverket för pilotlinjer för att skaffa kunskaper och erfarenheter om tillverkning. [2018–2019]
- Uppmuntra medlemsstaterna att använda medel från Europeiska socialfonden för att ta itu med utbildningsbehoven för yrkesverksamma inom batteribranschen. [pågående]
- Hjälpa universitet och andra utbildningsinstitutioner att utveckla nya högre utbildningar i samarbete med industrin. [2018–2019]

5. Stödja en hållbar värdekedja för batterier – med krav på en säker och hållbar batteriproduktion – som en viktig drivkraft för EU:s konkurrenskraft

En hållbar värdekedja för batterier ska vara väl integrerad i den cirkulära ekonomin och stärka de europeiska produkternas konkurrenskraft. EU måste därför stödja framväxten av en högpresterande, säker och hållbar produktion av battericeller och batteripaket och -moduler med minsta möjliga miljöpåverkan. Olika instrument skulle kunna övervägas för att främja kraftfulla miljö- och säkerhetskrav som skulle kunna bli tongivande på globala marknader. För detta ändamål bör man bland annat kunna dra full nytta av EU:s batteridirektiv, som håller på att ses över, och ekodesigndirektivets ramverk, där olika möjligheter att utforma en nyskapande och framtidssäkrad reglering bör eftersträvas.

En förutsättning för att den europeiska värdekedjan för batterier ska bli hållbar, särskilt i samband med den cirkulära ekonomin, är att man i detalj analyserar de viktigaste faktorerna för produktion av säkra och hållbara batterier.

Detta bör omfatta hela värdekedjan, från en hållbar och ansvarsfull leverans av råvaror till produktionsprocesserna, systemintegrationen och återvinning.

Nyckelåtgärder

Kommissionen kommer att göra följande:

- Utvärdera nuvarande mål för insamling och återvinning av uttjänta batterier i samband med översynen av EU:s batteridirektiv som även omfattar materialåtervinning (utvärderingen förväntas vara klar i september 2018).²⁸ [kv 4 2018]
- Inleda en studie om avgörande faktorer för produktionen av säkra och hållbara ("gröna") batterier. [kv 4 2018]

²⁶ <https://ec.europa.eu/jrc/en/research-facility/open-access>

²⁷ Strategin för branschsamverkan kring kompetens är en ram för strategiskt samarbete för att hantera kompetensbehoven på kort och medellång sikt i en viss ekonomisk sektor. Strategin är för närvarande inriktad på fem pilotområden, nämligen fordonsindustri, fartygsteknik, rymdindustri (geo-information), textil-, kläd-, skinn- och skobranschen samt turism. Den kommer att utökas till fler sektorer i framtiden. Den finansieras inom ramen för Erasmus Plus.

²⁸ Direktiv 2006/66/EG, EGT L 266, 26.9.2006, s. 1.

På grundval av ovanstående:

- Undersöka möjligheten att utveckla en EU-standard för bedömning av livscykeln för batterier, särskilt genom att ta hänsyn till resultatet av pilotprojektet ”Product Environmental Footprint” i nära samarbete med branschen²⁹.
- Lägga fram design- och användningskrav som alla batterier som släpps ut på EU:s marknad ska uppfylla (detta innefattar en bedömning av lämpligheten hos olika rättsliga instrument, såsom ekodesigndirektivet, energimärkningsförordningen och EU:s batteridirektiv). [kv 4 2018]
- Undersöka överensstämmelsen mellan olika rättsliga instrument (t.ex. Reach, ramdirektivet om vatten osv.) för att se till att den inre marknaden för batterier, uttjänta batterier och material som utvunnits från batteriavfall fungerar smidigt.
- Främja samverkan med intressenter och de europeiska standardiseringsorganen för att utveckla europeiska standarder som kan möjliggöra en säker och hållbar produktion, användning och återvinning av batterier, bland annat genom användning av standardförberedande forskning. [2018–2019]
- Analysera hur man bäst främjar återanvändning av avancerade batterier och användningen av dubbelriktade batterier. [kv 4 2019]
- Främja etisk anskaffning av råvaror för batteriindustrin. [kv 1 2019]

6. Se till att de bredare ramverken för möjliggörande och reglering följs

Eftersom batteriernas värdekedjor är globala måste de ha en framträdande plats i förbindelserna med EU:s globala handelspartner.

Inom ramen för energiunionen, och framför allt inom ramen för strategin Ren energi för alla i EU och den europeiska strategin för utsläppssnål rörlighet, har kommissionen också antagit ett antal förslag och stödåtgärder för att påskynda etableringen av förnybar och ren energi, särskilt med avseende på energilagring och elektromobilitet. Om dessa åtgärder på både tillgångs- och efterfrågesidan kan genomföras snabbt på EU-nivå och tas upp på ett ambitiöst och snabbt sätt på nationell nivå kan det undanröja hinder och stimulera inrättandet av ett innovativt, hållbart och konkurrenskraftigt ekosystem för batterier.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Övervaka och agera mot otillbörliga metoder i tredjeländer, t.ex. subventionering av råvaror och andra insatsvaror, genom tillämpning av EU:s handelspolitiska skyddsåtgärder. Om de rättsliga villkoren är uppfyllda, kan kommissionen inleda antidumpnings- och/eller antisubventionsutredningar för att avgöra om handelspolitiska skyddsåtgärder bör användas. [pågående]
- Övervaka och agera mot snedvridning och hinder mot marknadstillträde – i linje med EU:s strategi för marknadstillträde – genom att fortsätta fokusera på och undanröja tredjeländers hinder och investeringshinder inom fordonsindustrin och andra sektorer som är relevanta för batterier³⁰. [2018–2019]

²⁹ Dvs. batterier där strömöverföring kan ske från nät till fordon och från fordon till nät.

³⁰ Detta kommer att göras med hjälp av de centrala samarbetsplattformar som redan finns, t.ex. den rådgivande kommittén för marknadstillträde (MAAC) och expertarbetsgrupper (MAWG) i Bryssel samt arbetsgrupper för marknadstillträde (MAT) på plats i tredjeländer.

- Säkerställa överensstämmelsen mellan ursprungsreglerna för elfordon och battericeller inom ramen för EU:s externa handelspolitik, genom att se till att förhandlingarna om ett frihandelsavtal som omfattar ursprungsregler för elbilar och/eller batterier tar full hänsyn till hur produktionen av och handeln med elbilar och batterier utvecklas. [2018–2019]
- Se till att EU:s politik och bredare regelverk på ett konsekvent sätt tar upp nya mänskliga, hälsorelaterade och miljömässiga problem med batterier och bidrar till utveckling och spridning av innovation när det gäller ny batteriteknik [pågående].

Kommissionen uppmanar Europaparlamentet och rådet att snabbt anta

- det reviderade direktivet om rena fordon,
- de nya utsläppsnormerna för personbilar, lätta lastbilar och tunga fordon,
- det omarbetade direktivet om förnybar energi (RED II),
- den omarbetade förordningen och det omarbetade direktivet om elmarknaden.

Kommissionen kommer att samarbeta nära med medlemsstaterna för att

- säkerställa ett snabbt införlivande och effektivt genomförande av denna lagstiftning och av det ändrade direktivet om byggnaders energiprestanda,
- påskynda utbyggnaden av infrastrukturen för alternativa bränslen i enlighet med vad som rekommenderats i handlingsplanen och stöds av Fonden för ett sammanlänkat Europa

III. Slutsatser och kommande steg

Kommissionen uppmanar

EU:s branschaktörer som deltar i den europeiska batterialliansen att

- påskynda och genomföra branschledda initiativ³¹ och projekt för att skapa en konkurrenskraftig värdekedja för batterier i Europa;

de deltagande medlemsstaterna att

- öka sitt stöd till branschledda projekt med anknytning till battericellstillverkning eller andra delar av leveranskedjan med hjälp av nationella instrument och/eller lämpliga EU-finansieringsmekanismer som de ansvarar för (dvs. strukturfonderna), beroende på vad som är lämpligt,
- förenkla och påskynda förfaranden för godkännande och tillstånd (miljö, tillverkning, installation) för pilotverksamhet och relevanta industriprojekt.

Kommissionen kommer att fortsätta att arbeta i partnerskap med såväl intresserade medlemsstater som branschen inom ramen för den europeiska batterialliansen för att hålla tempot uppe och se till att dessa åtgärder genomförs i enlighet med de fastställda tidsfristerna, och att konkreta resultat uppnås som en följd av detta.

Kommissionen kommer att lägga fram en rapport om genomförandet av denna strategiska handlingsplan under 2019.

³¹ Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) Inno-energy <http://www.innoenergy.com/eit-innoenergys-role-within-the-european-battery-alliance/>